

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

א. ברכות דן, נפתלי ואשר

א. ברכות בנימין ויוסף

ו. ברכת משה לישראל והזכרת מתן

התורה

י. משה רואה את א"י

י. ברכות ראובן ויהודה

מ. מעלות משה המיוחדות

ע. מיתת משה, קבורתו ואבל ישראל

ר. ברכות זבולון וגד

ש. דברי שבח להשי"ת ועמו

ת. ברכת שבט לוי

שאלה לשולחן החג

"וירא ראשית לוי כי שם חלקת

מחוקק ספון"

כתב רש"י: "ראה ליטול לו חלק בארץ סיחון ועוג, שהיא ראשית כיבוש הארץ: כי שם חלקת מחוקק. כי ידע אשר שם בנחלתו חלקת שדה קבורת מחוקק, והוא משה".

ויש לבאר דבריו, הלוא בפרשת מטות נאמר בפירוש שבני גד ובני ראובן ביקשו את ארץ סיחון ועוג בגלל שהיה להם מקנה רב וארץ זו היתה מקום מרעה. ומה הטעם האמיתי בגינו רצו לרשת את ארץ זו?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"וימת שם משה עבד ד'"

הגמרא (ב"ב טו.) מביאה מחלוקת תנאים לגבי מי כתב את שמונת הפסוקים האחרונים של התורה שכתוב בהם מיתת משה. שיטה אחת סוברת שהיות שלא יתכן שמשה כתב על עצמו שמת ושהספידוהו וכו' חייב להיות שאת המילים האלו כתב יהושע. אך ר"ש חולק וסובר שעד כאן הקב"ה אומר ומשה אומר וכתוב, ומכאן הקב"ה אומר ומשה כותב בדמע. ולכאורה קשה, מה זה משנה שמשה ככה כשכתב, הרי למעשה כתב דבר שאינו נכון עדיין שכן עודנו חי? והמהרש"א שם מפרש שכאן משה לא חזר על דברי הקב"ה ואמרם לפני שכתב ולכן לא הוציא מפיו דבר שאינו אמת, ואף בכתובה שינה ולא כתב כהרגלו בדיו אלא בדמעותיו ואין זה כתב המתקיים ואינו חשוב כדבר שקר. ופירש הגר"א בקול אליהו אחרת, שהרי התורה נבראה אלפיים שנה לפני בריאת העולם וכיצד כבר כתוב בתורה את קורות כל הדורות אשר יהיו? אלא, כל התורה כולה מורכבת מאותיות וצירופי אותיות שמות הקב"ה ורק לאחר מכן הסתדרו האותיות למילים לפי המאורעות. ולפי זה, את שמונת הפסוקים האחרונים כתב משה רק באותיות בלי חלוקה וסידור המילים, וזה הכוונה 'בדמע' - בערבוב כמו בפסוק "מלאך ודמעך". וראיתי עוד ע"פ דרך זו, שזה הדבר שביקש קהלת להיות כמשה, שרצה שלמה לעלות במעלתו על משה ולשנות את הפסוק "ולא קם נביא בישראל עוד כמשה", שהרי אפשר לצרף את האותיות האלו בצורה אחרת. יצאה בת קול ואמרה לו: "וכתוב יושר דברי אמת" - הצורה שהאותיות מחוברות וכתובות כעת זוהי הצורה הישרה והאמיתית.

"תורה צוה לנו משה מורשה קהילת יעקב"

לכאורה פסוק זה משה רבינו אמרו לישראל בפתח דבריו, כמו שרואים בפסוקים שלפניו: "אשר ברך משה איש האלקים את בני ישראל לפני מתו: ויאמר ד' מסיני בא וגו'". ויש לבאר אם כן, מדוע הפסוק כתוב בצורה זו, הלא לכאורה היה צריך להיות כתוב בגוף ראשון, כגון: 'תורה צויתי לכם'. בנוסף, צריך לבאר מה השייכות בין פסוק זה לפסוקים שלפניו העוסקים לכאורה בשבח לקב"ה על מתן התורה בסיני? ויש לומר: א. פסוק זה נסמך למה שלפניו, ועל זה הדרך: ישא עם ישראל מדברותיך בקול אחד כולם תורה צוה לנו משה. (אור החיים). ב. אכן ישראל ענו ואמרו דבר זה. (תיב"ע) ג. בני ישראל אמרו בהר סיני שרוצים הם לשמוע מדברות הקב"ה מפיו משה. (ספורנו) ד. משה הצטווה לומר כן שהוא מוסר התורה, ושתיקרא על שמו, משום שמיצט עצמו. ה. משה אמר בשם עם ישראל שלמרות שחלק מהמצוות ניתנו לפני שמשה צויה, אנו מקיימים רק מחמת ציווי הקב"ה ביד משה. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א 'שאלה לשולחן שבת' תשפ"ד)

חזק

חזק

ונתחזק!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.

זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. גד שוכן כמו -
- ב. "שמים בעזרך"
- ג. משה אמר לבני לוי _ את מי שחטאו בעגל (רש"י)
- ד. "ברוך מרחיב _"
- ה. "ציווה לנו משה"
- ו. "בני ישראל את משה"
- ז. בהמה המוקרבת לקרבן מוסף בשמיני עצרת
- ח. "ישכון _ עליו"
- ט. מלך משבט יהודה
- י. "והם _ מנשה"
- י. "ויהי בישורון _"
- ל. " _ בשמן רגליו"
- ם. "בהם _ יגח"
- ן. משבטי ישראל (5)
- ס. "לא כהתה עינו ולא _ לחה"
- ע. "נפתלי _ רצון"
- ף. ארצו הייתה מלאה כל טוב (רש"י)
- ץ. " _ מתנייים קמיו"
- ק. כינוי למשה בפרשה
- ר. " _ שורו הדר לו"
- ש. מילה נרדפת ליון
- ת. "כי שם _ מחוקק ספון"

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. "מימינו _ למו"
- ב. "גור אריה יזנק מן ה _"
- ג. "וממגד _" (2)
- ד. "ים ו _ ירשה"
- ה. משם הופיע השי"ת במתן תורה
- ו. " _ ישראל בטח"
- ז. "שם יזבחו _"
- ח. "תומך ואורך לאיש _"
- ט. "ושפוני _ חול"
- י. "לבנימין אמר _ ד"
- כ. אותו ישימו על המזבח
- ל. אז ברך משה את ישראל
- מ. גיל משה רבינו בפטירתו
- נ. בהר זה נקבר משה רבינו
- ס. משם בא השי"ת במתן תורה
- ע. נאמר על משה שלא כהתה _
- פ. בצורה זו התנבא משה
- צ. משה ראה את ארץ ישראל עד _ שבדרום
- ק. היא לא נודעה, עד ליום הזה נעלמה
- ר. "והם _ אפרים"
- ש. משם השי"ת זרח
- ת. "ומ _ רובצת _"

ואלה שמות

"הר נבו"

מהם שלושה שמות נוספים להר זה? (ע"פ המדרש, התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

מילה בפרשה

**הנהר תם והתייבש,
והעם מופת ביקש,
עלה לתורן וקשר דגל,
ומיד ברח משם ברגל.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 2 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

"מימינו אש דת למו", כשהיה הדיבור יוצא מפי הקב"ה היה יוצא דרך ימינו של קודש לשמאלם של ישראל, ועוקף את מחנה ישראל שנים עשר מיל על שנים עשר מיל וחוזר ובא דרך ימינם של ישראל לשמאלו של מקום, והקדוש ברוך הוא מקבלו בימינו וחוקקו בלוח, והיה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו שנאמר: "קול ד' חצב להבת אש". "מימינו אש דת למו", מגיד הכתוב שדברי תורה נמשלו לאש, מה אש ניתנה מן השמים כך דברי תורה ניתנו מן השמים, שנאמר: "אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם". מה אש חיים לעולם אף דברי תורה חיים לעולם. מה אש קרוב לאדם נכווה, רחוק ממנה צונן, כך דברי תורה, כל זמן שאדם עמל בהם חיים הן לו, פרש מהן ממיתים אותו. מה אש משתמשים בה בעולם הזה ובעולם הבא, כך דברי תורה משתמשים בהם בעולם הזה ובעולם הבא. מה אש כל המשתמש בה עושה בגופו רושם, כך דברי תורה כל המשתמש בה עושה בו רושם. מה האש בני אדם שעמלים בה ניכרים הם בין הבריות, כך תלמידי חכמים ניכרים בדיבורם ובהילוכם ובעטיפתם בשוק. "אש דת", אלמלא שהדת ניתנה עמה אין אדם יכול לעמוד בה. (ע"פ ילקוט"ש)

איזה חפץ הוא מוקצה בכל הימים טובים והשבתות
שבשנה חוץ מבאי"ט אחד?

"ולא ידע איש את קברתו עד היום הזה"

טעמים להסתרת מקום קבורת משה: א. אם ינקב נקב בקברו, אין העולם יוכל לעמוד באור העצום היוצא משם. (מדרש) ב. שלא יקריבו קרבנות על קברו. (פסיקתא) ג. שלא יטמאו הגויים את קברו בע"ז. (פסיקתא) ד. כדי שלא יעשוהו אלוה. (רלב"ג) ה. כדי שלא יבטלו ישראל את גזירת החורבן על ידי תפילה על קברו. (סוטה יא, והב"ח שם) ו. כדי שלא יקברו לידו אדם נוסף, שהרי אין לקבור צדיק קטן אצל צדיק גדול. (חזקוני) ז. שלא ידרשו בו דורשי מתים. (חזקוני) ח. גופו של משה היה רוחני ואין לו גדר של מקום.

"מחץ מתנים"

באלו מקומות נוספים בתנ"ך כתוב 'מתנים'? 1)

(בתורה)

מצאו נא בפרשה:

- שם של חודש המופיע באונקלוס.
- שני שבטים שנמשלו לאריה.
- שניים משבעת המינים.
- שלוש מילים רצופות שמתחילות באות י'.
- שלושה מקומות בהם מזכיר רש"י את דוד המלך.
- מילה בת שלוש אותיות שהגימטריא שלה היא 10.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "וממגד ארץ ומלאה ורצון שכני סנה תהיינה לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו"

2. "ויאמר ד' אליו זאת הארץ אשר נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת הראיתיך בעיניך ושמה לא תעבר"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: מי חייב בפרו ורבו אבל לא בלערב אל תנך ידך? - ממזר. (שבט הלוי חלק ז' סימן קצז) **לסדר את הפרשה** - "ויתא ראשי עם". **חידון א' ת'** - אש דת, בשן, גרש ירחים וגבעות עולם, דרום, הר פארן, וישכון, זבחי צדק, חסידך, טמוני, ידיד, כליל, לפני מותו, מאה ועשרים, נבו, סיני, עינו, פנים אל פנים, צוער, קבורת משה, רבבות, שעיר למו, תהום תחת. **חידון א' ת' הפוך** - לביא, רוכב, להרוג, השמד, תורה, ויבכו, עז, לבטח, יהושפט, אלפי, מלך, טובל, עמים, ראובן שמעון זבולון דן בנימין, נס, שבע, יוסף, מחץ, מחוקק, בכור, תירוש, חלקת. **ואלה שמות** - הר העברים, הר ההר, ראש הפסגה. **שעשועי דאורייתא** - בפרשת תצוה: "ממתנים ועד ירכים". בירמיה: "ועל מתנים שק", ביחזקאל: "בשברון מתנים", "והעמדת להם כל מתנים", "ויעברני מי מתנים", בעמוס: "והעליתי על כל מתנים שק", בנחום: "חזק מתנים אמץ כח מאד", "וחלחלה בכל מתנים", ובמשלי: "זרזיר מתנים". 1. "ובארעא תשרי שכינתא". 2. דן וגד. (יהודה נמשל בברכות יעקב) 3. התמרים, בשמן. 4. "ידיד ד' ישכן". 5. "שמע ד' קול יהודה - תפילת דוד", "שם היה דעתו של דוד לבנותו", "והראהו מלכות בית דוד ונצחונם". 6. "בדד". **מילה במגילה קהלת** - אדם. "שילם בעד הגבינה" - סוג של גבינה = אדם, "באבן יקרה כפנינה" - אבן טובה = אדם, "אך האיש עודנו רעב - איש = אדם, "וגוונו נותר תאב" - גוון = צבע = אדם. **טמונות בפרשה** - 1. "בקעת יריחו עיר התמרים" (לד, ג). 2. "ואתה על במותימו תדרוך" (לג, כט), "הופיע מהר פארן" (לג, ב). 3. "ובין כתפיו שכן" (לג, יב). 4. "וטרף זרוע" (לג, כ). 5. "לא כהתה עינו" (לד, ז). 6. "איש חסידך" (לג, ח). 7. "וקרני ראם קרניו" (לג, יז). 8. "ידי רב לו" (לג, ז). 9. מציבות ממוספרות - "ויהי מתיו מספר" (לג, ו) (כמובן שבפשט הפסוק אין הכוונה למתים) 10. "האמר לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת אחיו לא הכיר" (לג, ט). 11. "יש פירות שהלבנה מבשלתן ואלו הן, קשואין ודלועין" (רש"י לד, יד). 12. "מעולה של ארץ ישראל" (רש"י לג, כה). 13. "כמה מעלות היו, ופסען משה בפסיעה אחת" (רש"י לד, א). **טמונות בהפרשה** - 1. "שוטרי העם" (י). 2. "תעברו חמשים" (יד). 3. "כל מקום אשר תדרך כף רגלכם בו לכם נתתיו" (א, ג). 4. "ועד הנה הגדול נהר פרת" (א, ד). **שאלה לשלחן ראש השנה** - שאלנו: ויש לבאר מדוע המשנה נוקטת לשון זכר על המילה 'לבנה', אמנם יש לירח גם שמות בזכר, (ירח, סהר) וגם בנקבה (לבנה). אולם, כאשר הנושא הוא בשם זכר: ירח, גם הפעלים בזכר. וכשהשם בנקבה: לבנה, גם הפעלים צריכים להיות בנקבה? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: א. יש לומר: 'כיצד ראית את מאור החמה'. (מלאכת שלמה) ב. הכוונה היא על החלק המואר של הלבנה ולא על מי שראה את מקום הלבנה המוחשכת.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

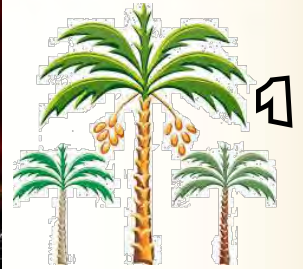
4

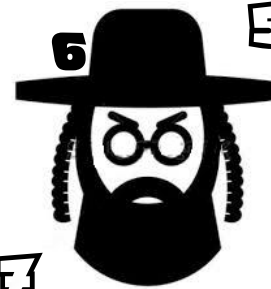
3

2

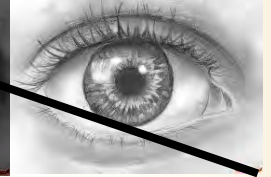

1

6

5

8

10

9

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"שני ספלים של כסף" (פ"ד מ"ט)

13

12

11

הפטרת וזאת הברכה "ויהי אחרי מות" (יהושע א' א' - יח')

טמונות בהפטרה

3

4

1

2

